

บทเรียนที่

6

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การฝากขาย

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการฝากขายสินค้า
2. ข้อแตกต่างระหว่างการขายสินค้ากับการฝากขายสินค้า
3. สัญญาในการฝากขายสินค้า
4. ประโยชน์ของการฝากขายสินค้า
5. สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากขายและผู้รับฝากขาย

1

ความหมายของ การฝากขายสินค้า

การฝากขายสินค้าหรือเรียกสั้นๆ ว่าการฝากขาย (Consignments) หมายถึง การที่บุคคลที่เป็นเจ้าของสินค้าซึ่งเรียกว่า ผู้ฝากขาย (Consignor) ส่งสินค้าของตนไปให้บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับฝากขาย (Consignee) เป็นผู้ขายสินค้าให้โดยที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังคงเป็นของผู้ฝากขายจนกว่า ผู้รับฝากขายจะขายสินค้านั้นได้กรรมสิทธิ์จึงจะโอนเป็นของผู้ซื้อในการขายสินค้าฝากขาย ผู้รับฝากขายจะได้รับค่านายหน้าเป็นผลตอบแทน โดยปกติจะคำนวณเป็นอัตราร้อยละของค่าขายสินค้าฝากขาย

2

ข้อแตกต่างระหว่างการขายสินค้า กับการ ฝากขายสินค้า

- 1 **กรรมสิทธิ์ในสินค้า** การขายสินค้า กรรมสิทธิ์ในสินค้าจะโอนจากผู้ขายไปยังผู้ซื้อทันที ส่วนการฝากขาย กรรมสิทธิ์ใน สินค้ายังเป็นของผู้ฝากขาย มิได้โอนเป็นของผู้รับฝากขายจนกว่าผู้รับฝากขาย จะขายสินค้าได้จริงจึงจะโอนเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในสินค้าเป็นของผู้ซื้อ
- 2 **รายได้หรือกำไรจากการฝากขาย** การฝากขายไม่ใช่การขาย ดังนั้นจึงไม่มีรายได้หรือกำไรเกิดขึ้นจากการฝากขายและยังไม่ต้องบันทึกการบัญชีจนกว่าผู้รับฝากขายจะขายสินค้าที่รับฝากขายนั้นได้ จึงจะบันทึกการบัญชี
- 3 **ลูกหนี้** กิจการเมื่อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อจะบันทึกการบัญชีลูกหนี้ แต่ผู้รับฝากขายไม่ใช่ลูกหนี้ ถือเป็นตัวแทน

4

สินค้าที่ส่งไปฝากขาย การฝากขายสินค้ากรรมสิทธิ์สินค้ายังคงเป็นของผู้ฝากขายที่ส่งสินค้าไปฝากขาย ในวันสิ้นงวดบัญชีหากมีสินค้าที่ส่งไปฝากขายคงเหลือ ผู้ฝากขายจะต้องบันทึกสินค้าคงเหลือดังกล่าวรวมเป็นสินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย โดยไม่ถือเป็นสินค้าคงเหลือของผู้รับฝากขาย

5

การคืนสินค้า การขายสินค้า จะมีการรับคืนสินค้าเมื่อสินค้าที่ขายไปชำรุดหรือเสียหายหรือไม่ตรงตามตัวอย่างที่ซื้อ แต่ในการรับฝากขายสินค้า ผู้รับฝากขายมีสิทธิ์ที่จะขอคืนสินค้าได้ทุกเมื่อ ถ้าไม่ประสงค์จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการขายต่อไป

6

การดูแลสินค้า ผู้รับฝากขายต้องดูแลรักษาสินค้าที่รับฝากขายให้ปลอดภัยและจะมีการบันทึกความจำเป็นสำหรับสินค้าที่รับฝากขาย (Memorandum)

7

การรับชำระค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ผู้ฝากขายส่งสินค้าไปให้ผู้รับฝากขายจนถึงวันที่ขายสินค้านั้นได้ ผู้ฝากขายจะต้องรับผิดชอบ ผู้รับฝากขายมีสิทธิ์คิดค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเกี่ยวกับที่รับ ฝากขายคืนจากผู้ฝากขาย

8

การชำระหนี้ ถ้าผู้รับฝากขายตกเป็นบุคคลล้มละลายและไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้ฝากขายสามารถเรียกสินค้าที่ฝากขายคืนมาโดยไม่ต้องคอยรับส่วนแบ่งชำระหนี้เหมือนกับเจ้าหนี้ รายอื่น ๆ

สัญญาในการฝากขายสินค้า

การดำเนินการฝากขายควรมีการทำสัญญาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงกันทั้งผู้ฝากขายและผู้รับฝากขาย และเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งในภายหลัง ข้อความที่ควรแสดงในสัญญาฝากขายควรมีดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาที่ยอมให้ผู้รับฝากขายขายสินค้าเป็นเงินเชื่อได้
2. การกำหนดอัตราผลตอบแทนที่ผู้รับฝากขายจะได้รับเมื่อขายสินค้าได้
3. ราคาและเงื่อนไขในการขาย
4. รายงานการขายที่ผู้รับฝากขายต้องทำส่งให้ผู้ฝากขายได้ทราบข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ ในการรับฝากขาย
5. รายการและจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้รับฝากขายซึ่งผู้ฝากขายจะชดเชยให้
6. การเก็บรักษาและการแยกสินค้าที่ฝากขาย และเงินค่าขายสินค้าฝากขายจากสินทรัพย์ของผู้รับฝากขาย
7. ค่าตอบแทน ค่านายหน้า หรือกำไรที่ผู้รับฝากขายจะได้รับ

ประโยชน์ของการฝากขายสินค้า

1 ประโยชน์ของการฝากขายสินค้าด้านผู้ฝากขาย

1.1 เป็นการลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการขายเชื่อและการเรียกเก็บเงินไม่ได้ ถ้าเปรียบเทียบระหว่างการขายเชื่อกับการฝากขาย การขายเชื่อมีความเสี่ยงในการเก็บเงินลูกหนี้ไม่ได้แต่การฝากขาย กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังเป็นของผู้ฝากขาย ผู้รับฝากขายทำหน้าที่เป็นตัวแทนขายเท่านั้น ไม่ใช่ลูกหนี้

1.2 เป็นการขยายตลาดสินค้าให้กว้างขึ้นโดยไม่ต้องลงทุนตั้งสถานที่จำหน่ายสินค้า

1.3 ผู้ฝากขายได้ตัวแทนจำหน่ายสินค้าซึ่งอาจจะมีความชำนาญในการขายสินค้าประเภทนั้น ๆ โดยเฉพาะได้ดีกว่าตนเอง

1.4 เป็นการขยายตลาดสินค้าซึ่งเป็นช่องทางการจำหน่ายสินค้าอีกวิธีหนึ่งสำหรับสินค้า ชนิดใหม่ สินค้าที่มีราคาขึ้นลงอย่างรวดเร็วและสินค้าต้นทุนสูง

2

ประโยชน์ของการฝากขายสินค้าด้านผู้รับฝากขาย

2.1 เป็นการลดความเสี่ยงจากการขาดทุน ที่เกิดขึ้นจากการจำหน่ายสินค้า เนื่องจากผู้รับฝากขายทำหน้าที่เป็นเพียงตัวแทนจำหน่ายไม่ใช่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในสินค้า

2.2 เป็นการลดความเสี่ยงสำหรับเงินลงทุนที่ลงทุนไปสำหรับสินค้าที่ยังขายไม่ได้เนื่องจาก ผู้รับฝากขายไม่ต้องลงทุนซื้อสินค้ามาขาย

2.3 เป็นการลดความเสี่ยงเนื่องจากการเก็บสินค้าไว้นานจะทำให้เงินทุนจม หรืออาจทำให้สินค้าเสื่อมคุณภาพ

5

สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากขาย และ ผู้รับฝากขาย

สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากขาย

สิทธิของผู้ฝากขาย

1. มีกรรมสิทธิ์ในสินค้าฝากขายที่ยังจำหน่ายไม่ได้
2. มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้รับฝากขายจัดทำรายงานการขายสินค้าฝากขายแสดงให้ทราบ
3. มีสิทธิเรียกร้องให้ผู้รับฝากขายทลั้มละลายหรือเลิกกิจการต้องทำการชำระบัญชี ผู้ฝากขายมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้รับฝากขายส่งคืนสินค้าและเงินที่คงค้างมาให้โดยไม่ต้องรอให้ชำระหนี้บุคคลภายนอกก่อน

หน้าที่ของผู้ฝากขาย

1. ผู้ฝากขายมหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาที่ทำไว้กับผู้รับฝากขาย
2. ในกรณีผู้ฝากขายไม่ได้ทำสัญญาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยตัวแทน

สิทธิและหน้าที่ของผู้รับฝากขาย

สิทธิของผู้รับฝากขาย

1. ผู้รับฝากขายมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับสินค้าฝากขายที่ได้จ่ายไป เช่น ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าภาษี ค่าเก็บรักษาสินค้า ค่าขนส่ง ค่าซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น
2. ผู้รับฝากขายมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนจากการรับฝากขายโดยผู้รับฝากขายจะได้รับผลตอบแทน เป็นค่านายหน้าซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละของราคาขายสินค้าหรือตามจำนวนที่ได้ตกลงกันไว้กับผู้ขาย
3. ผู้รับฝากขายมีสิทธิที่จะพิจารณาให้สินเชื่อสำหรับการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ถ้ามีหนี้สูญเกิดขึ้น ผู้ฝากขายจะต้องรับภาระหนี้สูญนั้น
4. ผู้รับฝากขายมีสิทธิที่จะให้คำรับรองคุณภาพของสินค้าตามปกติ ซึ่งผู้ฝากขายจะต้องผูกพัน ในคำรับรองนั้นด้วย
5. ผู้รับฝากขายมีสิทธิในการค้าประกันสินค้าที่จำหน่ายในฐานะผู้จำหน่ายสินค้า ในฐานะตัวแทนการค้าสินค้า

หน้าที่ของผู้รับฝากขาย

1. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ ดูแลรักษาสินค้าด้วยความระมัดระวัง
2. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่เก็บรักษาสินค้าที่รับฝากขายแยกต่างหากจากสินทรัพย์ของตนเองเพื่อให้ทราบ ว่าสินทรัพย์ใดเป็นของผู้ฝากขาย
3. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ขายสินค้าตามราคาและเงื่อนไขที่ผู้ฝากขายเป็นผู้กำหนด
4. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่จัดทำรายงานการขายเพื่อแสดงให้ผู้ฝากขายได้ทราบเกี่ยวกับรายการต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ฝากขายเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งหรือเมื่อขายสินค้าได้
5. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ส่งเงินค่าขายให้ผู้ฝากขายหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่างๆ และค่านายหน้าแล้ว
6. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ติดตามเก็บเงินจากการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

